

Торговиця совістей

Іван МОНОЛАТІЙ

Іван МОНОЛАТІЙ

Торговиця совістей

Іван МОНОЛАТІЙ

ТОРГОВИЦЯ СОВІСТЕЙ

образи

Івано-Франківськ
«Лілея-НВ»
2022

УДК
М 77

Найкращою анотацією до нової книжечки малої прози історика, члена Національної спілки краєзнавців і Національної спілки письменників України Івана Монолатія будуть рядки поезії Василя Стуса зі збірки «Палімпсести»:

*...Торговице совістей, radoщів, душ,
де золотом писані ярма...*

(Василь СТУС. ПАЛІМПСЕСТИ.
Вірші 1971–1979 років.
Упорядкувала Надія Світлична,
вступна стаття Юрія Шевельова.
Сучасність, 1986, с. 188).

Книжка ілюстрована роботами Опанаса Заливахи

Монолатій І. ТОРГОВИЦЯ СОВІСТЕЙ: образки.
Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2022. 96 с.

ISBN 978-966-668-562-2

© І. Монолатій, 2022

© Видавництво «Лілея-НВ», 2022

* * *

*Коли останній
дощ впаде на святу і грішну землю,
Коли останній
блудний син впаде на коліна
перед батьком,
Коли остання
копійка віддана на добру справу
перетвориться на чудо,
Коли останню
сльозу Богоматері на образі
витруть сніжно-білою хусткою
надії,
Прийдуть перші люди, шукаючи Правду.
А її не буде вдома...*

СХОДИ

Коли малі будівничі зважилися на вибрик, що увійшов у велику історію як Вавилонська вежа, забули про найсуттєвіше, – сходи. Ті ніби були, а гейби, ні. Бо вимуровуючи свою гординю догори і майже навіки, її творці пам'ятали лише про ходіння вперед, себто досягнення мети, а не навпаки. Тож мусили відчувати стерпну легкість лету донизу, до своїх підвалин, у за-буття.

А що сторіччя записані у книгу за-буття проминали швидко, аніж Той-на-горі відумував новий жарт, вавилонські покручі вибудували собі ледь не усі відомі народи і держави. Була така мода: мати щось глобальне, але таки своє, рідне. Ото своє було різно-рідне – зі сходами-шосе, сходишками-доріженьками, східцями-

паями. Кожен щось мудрував, освячуючи і проклинаючи водночас конечність початку-кінця і входу-виходу. А ще кожна національно-вавилонська будова мала свій власний матеріал, якщо не каміння чи залізо, то вже точно цемент чи пластик (а іноді, скажу відверто, гівно без сметани). Про кров, яка завжди розсуджуватиме наріжний камінь, що ним завжди жонглюватимуть будівничі, чомусь не пам'ятали.

Та й що там кожен нарід-держава, чи кожне місто-село й собі кинулися городити вежу на вічний спомин про часи, що їх ніхто не пам'ятав. Так-от і засіялася всенька земля різного штибу вежами, вежищами, вежоньками, натякаючи Тому-на-горі, що голос низів ще колись прогрімить криком догори. Бо ж закричати хотілося усім – не те, що святим чи грішним, білим або кольоровим, багатим чи бідним, мудрим або дурням, – ні, усім, хто тільки міг казна-що голосити. Бо крик означав жити (не суть пригадати тут про народження-смерть, перемогу-поразку, насолоду-біль...)

кожного з тих, що повсякчасно підіймалися і сходили, минаючи туди-сюди свої вуличні, містечкові, столичні вавилонські вежі. Кожен бо мусив по-своєму долати щаблі, які нагадували шаблі, занесені над головами тих, хто хотів кричати-жити. А що кожен порядний будинок мав сходи, які точно кудись вели-провадили, чи то у підвал, чи то на стрих (а, може, й далі), вавилонськість для не-вавилонян по-вавилонському була витонченою (витончувалася вона, звісно, догори). Третього не дано. Тому й усі живі (а перед ними усі живі, але вже померлі) вже наперед були засуджені до кари: бути горолазами, верхолазами, до-гори-лазами. Себто – плазунами.

Але ж кожнісінька правда є побрехенькою, а кожна брехунівка – правдонька. Тому-то й у цій історії про вежубашту не зі слонової кости, завжди буде розгадка. Чи скористаються не-вавилоняни нею, це вже питання. Адже не кожна сходинка кожної вавилонської вежі приречена на «так» чи «ні», вони, скоріше за

все, різnorідні події у нашому житті. А життя як крик, як перемога над усім, що нам виглядає на штучне і фальшиве, триватиме далі. З власними вавилонянами і їх вежами, чи без них. Однак для щирости наших учинків сходи таки мусять бути. Вони – наш звичайнісінький квиток (але не пільговий) у подорож вниз вгору, згори донизу. Вона, ця мандрівка, передбачає самоусвідомлення буття людиною – малого, а чи великого будівничого свого життя. Того, яке видаватиметься комусь утраченим, а комусь – віднайденим. Головне долати шаблі, відкидаючи замах шабел над головою. А коли це робитиметься повсякденно – зникатиме хаос, який і побудував першу, але не останню Вавилонську вежу. Тому так і мандрують землею крик – життя – хаос. А переслідують їх шаблі-шаблі. Хто переможе? Хто зна. Можливо, людина не-покірна, яка зможе зруйнувати усі вавилоноподібні неслоновокістяві вежі. Але чи справді так станеться, адже кожен з нас – Вавилон, який за всяку ціну воліє зробити з нас плазунів.

Тому є інша рада: шаблі-шаблі обернути на
непереможну зброю на вічну війну з
пристосуванцями, які втратили голос через
своє мовчання.

У житті людини суть важливі *сходи*.

